

Poliisitarkastaja Jari Pajunen

Eduskunta
Liikenne- ja viestintävaliokunta

HE 17/2020 vp

Sisäministeriön poliisiosaston asiantuntijalausunto hallituksen esitystä eduskunnalle laiksi tieliikennelain muuttamisesta ja siihen liittyviksi laeiksi

Eduskunnan liikenne- ja viestintävaliokunta on pyytänyt sisäministeriöltä asiantuntijalausuntoa hallituksen esitystä eduskunnalle laiksi tieliikennelain muuttamisesta ja siihen liittyviksi laeiksi. Sisäministeriön poliisiosasto lausuu asiasta seuraavaa.

Esitys

Esityksessä ehdotetaan muutettaviksi tieliikennelakia, ajokorttilakia, sakon täytäntöönpanosta annettua lakia ja ajoneuvolakia. Uutta, pääosin 1.6.2020 voimaan tulevaa tieliikennelakia muutettaisiin liikenne- ja viestintäministeriön hallinnonalalla toteutetun virastouudistuksen vuoksi. Lisäksi lakiin lisättäisiin tieliikennekäyttöön hyväksytyjä niin sanottuja HCT-ajoneuvoyhdistelmiä ja raskaita moottorikelkkoja koskevat säännökset. Lakeihin tehtäisiin samalla myös eräitä muita korjauksia ja täydennyksiä. Esityksen mukaan lait on tarkoitettu tulemaan voimaan 1.6.2020.

Voimaantulo

Poliisihallitus on esittänyt sisäministeriölle, että 1.6.2020 voimaantulevien tieliikennelain (729/2018), vesiliikennelain (782/2019) ja näihin liittyvien säädös-muutosten voimaantuloa siirrettäisiin siten, että lait tulisi voimaan vasta 1.1.2021 alkaen.

Uusi tieliikennelaki (729/2018) on vahvistettu tulevaksi voimaan 1.6.2020. Lakiuudistus on poliisin kannalta merkittävä, sillä tieliikenne on yksi keskeinen poliisitoiminnan osa-alue. Uusi tieliikennelaki poikkeaa monilta osin merkittävästi nykyisin voimassa olevasta tieliikennelaista, ja uudistus edellyttääkin koko poliisihenkilöstön koulutusta. Tieliikennelain ja vesiliikennelain voimaantulon yhteydessä tullaan ottamaan käyttöön myös uusi hallinnollinen seuraamus (liikennevirhemaksu).

Uuden tieliikennelain kouluttamista varten on laadittu varsin mittava koulutuspaketti, ja koulutuksen valtakunnallinen toteuttaminen sitoo merkittävästi henkilöstöresursseja. Alun perin tarkoituksena oli, että koulutukset toteutetaan kuluvan kevään aikana, hyvissä ajoin ennen uuden lain voimaantuloa.

Samoin uusi vesiliikennelaki (782/2019) on vahvistettu tulevaksi voimaan 1.6.2020. Toisin kuin uuden tieliikennelain kohdalla, uuden vesiliikennelain

Lausunto

27.03.2020

voimaantulo ei kosketa samalla tavoin välittömästi koko poliisihenkilöstöä. Lain voimaantuloon liittyy kuitenkin pääosin samat käytännön haasteet niin resurssien kuin koulutuksenkin osalta.

Tällä hetkellä tilanne on kuitenkin se, ettei koulutuksia ole pystytty aloittamaan ja toteuttamaan suunnitellulla tavalla henkilöstön toimiessa poikkeusolojen edellyttävissä merkittävässä lisätehtävissä. Toisaalta kokoontumisrajoitukset rajoittavat koulutuksen järjestämistä. Edellä mainitun johdosto on ennakoitavissa, ettei koko poliisihenkilöstöä saada koulutettua ennen lain vahvistettua voimaantuloa.

Sisäministeriön poliisiosaston lausunto

Tieliikennelain muuttaminen

109 § Kuorman varmistaminen

Esityksen mukaan pykälän 1 momentissa oleva yleissäännös, jonka mukaan kuorma ei saa siirtyä siten, että se voi haitata ajoneuvon liikenneturvallista käyttöä, ulotettaisiin koskemaan kuormakorin lisäksi muutakin ajoneuvoa. Sisäministeriön poliisiosasto pitää esitettyä muutosta perusteltuna.

Pykälän uudessa 5 momentissa valtuutettaisiin Liikenne- ja viestintävirasto antamaan tarvittaessa tarkempia määräyksiä kuorman varmistamisessa käytettävistä menetelmistä ja 1 momentissa tarkoitettuihin ajotilanteisiin liittyvistä hidastuvuuksien raja-arvoista. Lakiin lisättävän määräysvaltuuden nojalla annettavilla määräyksillä helpotettaisiin kuorman kiinnityksestä vastaavan henkilön ja liikennettä valvovan poliisin toimintaa sekä selkeytettäisiin sanktiointiperusteita. Sisäministeriön poliisiosaston ei sinänsä näe estettä, että Liikenne- ja viestintäministeriö antaisi tarkempia määräyksiä. Määräyksiä tulee kuitenkin olla sellaisia, että poliisi pystyy niitä valvomaan.

156 § Muut valaisimet

Eduskunnan hyväksymän tieliikennelain (729/2018) 156 §:n 1 momentissa on säädetty, että mainittua varoitusvalaisinta saa käyttää myös poliisin, Tullin ja Rajavartiolaitoksen käyttämässä ajoneuvossa, joka ei ole hälytysajoneuvo.

Esityksen mukaan sanamuoto palautuisi samaksi kuin mitä se oli hallituksen esityksessä (HE 180/2017 vp). Kyseistä momentin sanamuotoa muuttui valiokuntakäsittelyssä. Eduskunnan liikenne- ja viestintävaliokunnan mietinnössä (LiVM 16/2018 vp– HE 180/2017 vp) todetaan, että saamansa selvityksen perusteella valiokunta katsoo, että pykälässä mainittua varoitusvalaisinta tulee voida käyttää myös sellaisissa ajoneuvoissa, jotka eivät ole erityisesti valmistettuja tai varustettuja. Tällainen tarve voi lisääntyä esimerkiksi erilaisissa yhteiskunnan häiriötilanteissa. Valiokunta on muuttanut pykälän muotoilua siten, että kyse ei tarvitse olla esimerkiksi varsinaisesta poliisiajoneuvosta vaan kyseeseen voisi tulla mikä tahansa poliisin, Tullin tai Rajavartiolaitoksen käyttämä ajoneuvo ajoneuvon käyttötehtävän sitä edellyttäessä.

Sisäministeriön poliisiosasto näkemyksen mukaan ehdotettu muutos ei ole perusteltu huomioiden valiokunnan mietinnössään toteama ja kyseistä kohtaa ei tule muuttaa. Viranomaiset käyttävät ja erityisesti yhteiskunnan häiriötilanteissa tulee tarve käyttää muita kuin viranomaisten omistamia ajoneuvoja.

184 § Poikkeukset velvollisuudesta noudattaa liikennesääntöjä

Lausunto

27.03.2020

Pykälän 2 momenttia täydennettäisiin lisäksi siten, että siinä todettaisiin nimenomaisesti tienkäyttäjän velvollisuudesta noudattaa kaikissa tilanteissa poliisimiehen tai muun liikenteenohjaajan antamaa merkkiä. Niistä ei tienkäyttäjä voisi virkatehtävää suorittaessaan poiketa. Sisäministeriön poliisiosasto pitää esitettyä muutosta perusteltuna.

187 § Tien tilapäinen sulkeminen

Pykälän uudessa 3 momentissa säädettäisiin, että poliisille olisi lähetettävä välittömästi tiedoksi tien tilapäistä sulkemista koskeva päätös. Näin varmistettaisiin se, että poliisi voisi ennakolta varautua toimintansa kohdentamiseen ja vaihtoehtoisten reittien suunnitteluun.

Sisäministeriön poliisiosasto esittää, että tien tilapäisestä sulkemisesta olisi lähetettävä viipymättä tieto poliisin lisäksi myös pelastusviranomaiselle ja Häätäkeskuslaitokselle. Tällä tavalla varmistetaan, että tieto tien sulkemisesta on kiireellisiä hälytystehtäviä hoitavilla ja niitä välittävällä hätäkeskuksella.

Ajokorttilain muuttaminen

65 § Ajokieltoon määrääminen toistuvien rikkomusten perusteella

Esityksen mukaan pykälän 1 momentin b ja c kohtia korjattaisiin niin, että kohdista poistetaan sanat "liikenteenohjauslaitteella osoitettu". Kuten pykälän yksityiskohtaisissa perusteluissa on todettu, nopeusrajoituksen rikkominen b ja c kohdassa mainitulla tavalla on tarkoitus vaikuttaa ajo-oikeuteen myös silloin, kun ylinopeus on tehty ajoneuvo kohtaista nopeusrajoitusta rikkomalla. Sisäministeriön poliisiosasto pitää muutosta perusteltuna.

72 § Väliaikaisen ajokiellon kesto

Pykälän 3 momenttia muutettaisiin oikeusministeriön ehdotuksesta niin, että poliisi voi määrätä väliaikaisen ajokiellon päättymään myös, jos asia on vireillä tuomioistuimenettelyn ohella sakkomenettelyssä. Sisäministeriön poliisiosasto pitää muutosta perusteltuna.

Sakon täytäntöönpanosta annetun lain muuttaminen

1 § Lain soveltamisala

Esityksen mukaan pykälän 2 momentin soveltamisalasäännökseen lisättäisiin viittaus tieliikennelain 160 §:ssä, ajokorttilain 93 §:ssä, vesiliikennelain 122 §:ssä sekä liikenteen palveluista annetun lain 268 §:ssä säädettyyn liikennevirhemaksuun. Mainittujen lakien mukaan liikennevirhemaksun täytäntöönpanosta säädetään sakon täytäntöönpanosta annetussa laissa. Sisäministeriön poliisiosasto pitää muutosta perusteltuna.

Muuta

Muilta osin ei ole lausuttavaa.